

3. Турусова Л. И. Неформальная экономика и гибкий рынок труда: теория и практика в ФРГ: научно-аналитический обзор. Серия Социально-экономические проблемы развитых капиталистических стран / Академия наук СССР, Ин-т науч. информации по общественным наукам, 1987. – 68 с.
4. Гришнова О. А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки. – К. : Знання, 2001. – 254 с.
5. Близнюк В. В. Людський капітал як фактор економічного розвитку // Економіка і прогнозування. – 2005. – № 2. – С. 64-74.

Штундер И. А. Теория эффективной занятости и их эволюция в экономической науке.

В статье представлены различные теории эффективной занятости населения известные в экономической науке. Раскрывается сущность классической, марксистской, институционально-социологической школ. Особое внимание обращено на современные концепции гибкого рынка труда, контрактную теорию занятости, теорию глобальной занятости.

Ключевые слова: эффективная занятость, классическая теория, социологически институциональная теория, контрактная теория занятости, теория гибкого рынка труда.

Shtunder I. The theory of effective employment and their evolution in economics.

The article perdstavleny various theories of effective employment known in economics. The essence of classical, Marxist, institutional and sociological schools. Particular attention is drawn to the modern concept of a flexible labor market, employment contract theory, the theory of global employment.

Keywords: effective employment, the classical theory, sociological institutional theory, contract theory of employment, a flexible labor market theory.

МІКРОЕКОНОМІКА

Шевчук О. А.

Київський національний торговельно-економічний університет

ВІДМІННОСТІ ТА ЗВ'ЯЗКИ КОНТРОЛЮ З ІНШИМИ МЕТОДАМИ УПРАВЛІНСЬКОГО ВПЛИВУ

У статті досліджено такі методи управлінського впливу як контроль, облік, нагляд, перевірка виконання та аудит. В економічній і юридичній літературі існують різні погляди на подібність/відмінність чи підпорядкованість цих методів управлінського впливу. Встановлено, що згадані поняття функціонально пов'язані між собою, але поряд з тим мають суттєві відмінності.

Ключові слова: методи управлінського впливу, контроль, облік, нагляд, перевірка виконання, аудит.

Наявне розмаїття системних підходів до розуміння сутності контролю і його ролі в сучасній мікро- і макроекономіці зумовлюється неоднозначністю його структури і неоднорідністю елементів її складових, а різноманітність галузей господарського комплексу і специфіка організаційно-правових форм господарюючих суб'єктів роблять неможливим формування його єдиної цілісної концепції.

Проблематикою фінансового контролю в усіх його проявах займалися такі вітчизняні і зарубіжні вчені, як О. Барановський, І. Басанцов, В. Бурцев, М. Васильєва, І. Ващенко, Ю. Воронін, В. Двуреченських, Є. Мних, В. Родіонова, В. Симоненко,

С. Степашин, І. Стефанюк, М. Столяров, В. Шевчук, В. Шлейніков, С. Шохін, Т. Юнусова та ін. Водночас, дослідження теоретико-методологічних засад фінансового контролю попри численні публікації з даної проблематики все ще залишається логічно незавершеним.

Мета статті полягає в уточненні відмінностей та зв'язків контролю з такими методами управлінського впливу як: облік, нагляд, перевірка виконання та аудит.

Головна визначальна риса контролю – це можливість привести фактичний стан підконтрольного об'єкта у відповідність з нашими уявленнями, тобто не просто спостереження й аналіз, а конструктивна дія. “Контрольованим” будь-який процес є лише в тому разі, коли ми маємо можливість змінювати його поточні параметри в такому напрямі, щоб вони співпадали з нашим уявленням про бажаний перебіг цього процесу. Таким чином, поняття контролю принципово відрізняється від “порівняння”, “аналізу”, “спостереження”, “управління” тощо, кожне з цих визначень має своє конкретне значення.

Згадані поняття функціонально пов'язані між собою: так, інформація для здійснення контролю отримується шляхом спостереження, надалі аналізується, а результати контролю використовуються для управління процесом. Контроль не є просто складовою процесу управління, він у певному розумінні є його альтернативою [1].

Цінність (аксіологія) контролю полягає в тому, що він дозволяє з достатнім ступенем впевненості судити про досягнення наміченої мети, рівно як і в тому, що контроль дозволяє своєчасно прийняти рішення і скоригувати процес діяльності в разі його відхилення від ідеалу (мети) [2].

При цьому в економічній літературі немає однозначної думки щодо співвідношення контролю і управління. Так, за одним підходом, контроль не має самостійного значення в рамках управлінської діяльності, а виконує виключно функцію забезпечення досягнення управлінського результату [3], а за іншим – контроль складається з двох основних блоків: нагляд і перевірка [4].

На думку О. В. Хімічевої, контроль як одна з самостійних функцій управління, хоча і не первинна, зумовлений якоюсь здійснюваною чи вже здійсненою діяльністю і призначений для виявлення порушення її нормального перебігу. Контроль є тривалою функцією управління, здійснюваною протягом усього циклу реалізації управлінського рішення. При цьому чим вище рівень управління, тим чіткіше контроль проявляється як самостійна функція, що вимагає для її реалізації спеціальних органів і посадових осіб, здатних надати допомогу контрольованим, усунути виявлені в їх роботі недоліки [5, с. 30]. Причому серед нових форм взаємовідносин контролюючих органів і організацій й установ, що перевіряються, виокремлюються відносини довіри. На думку, Є. Г. Булгакова, довіра – необхідний елемент фінансової дисципліни [6].

На думку Є. О. Боярського, основоположною функцією контролю є попередження і припинення відхилень діяльності суб'єкта управління від заданої управлінської програми. Складність полягає у взаємодії цих програм з метою досягнення загального блага населення країни [7].

Натомість існує й думка, що контроль в системі управління слід розглядати в трьох напрямках: 1) як систематичну і конструктивну діяльність органів управління,

одну з основних управлінських функцій; 2) як завершальну стадію процесу управління з використанням механізму зворотного зв'язку; 3) як невід'ємну складову процесу прийняття і реалізації управлінських рішень, що безперервно бере участь в цьому процесі від його початку до завершення [8].

Контроль тісно пов'язаний з обліком, що є важливим засобом здійснення функції контролю в сучасній економіці. Поєднання термінів у словосполученні “*облік і контроль*” доволі часто зустрічається в літературі. Предметом обліку є факти, що мають економічну і юридичну природу. В економічній літературі поширений підхід, згідно з яким облік є засобом, знаряддям, методом, формою контролю. Праця зі здійснення функції обліку є водночас працею і по здійсненню функції контролю. Ці види управлінської праці нерозривно пов'язані, і розмежувати їх вельми важко. Однак, попри тісний зв'язок обліку і контролю, контроль не зводиться до обліку, оскільки останній – це насамперед отримання підсумкових даних, виявлення відхилень від норм. До того ж в процесі обліку контролюються в основному кількісні показники. І хоча вони пов'язані з якісними показниками, сам по собі облік вирішити проблему якісного контролю не в змозі. Контроль же передбачає отримання не лише кількісної, але й якісної інформації. Контроль – постачальник і кількісної і якісної інформації, тоді як облік дає переважно кількісну інформацію.

Виокремлення як завдання контролю отримання кількісної і особливо якісної інформації є принципово важливим моментом для розуміння сутності відмінності контролю і обліку, а також їх зв'язку.

Висловлюючись за розмежування функцій обліку і контролю, багато авторів підкреслюють, що контроль все ж внутрішньо притаманний обліку. Розширення прогностичних можливостей обліку є одним з чинників, що сприяють орієнтації контролю на майбутні зміни в системі управління. Головним напрямом удосконалення обліку є створення системи обліку на базі єдиної вихідної інформаційної бази.

Всі фінансово-господарські й управлінські процеси документуються. З цієї точки зору об'єкт контролю виступає як сукупність розпорядчих, фінансових, бухгалтерських й інших документів, що перевіряються. В обробці і зберіганні інформації для облікових цілей в сучасних умовах все більшого значення набувають різні автоматизовані системи, комп'ютеризація. Остання обставина починає відігравати самостійну роль і має особливо враховуватися при організації контролю [9].

В науковій літературі вже не перший рік ведуться активні дискусії з приводу правової природи функцій *контролю* і *нагляду* в державному управлінні. І, якщо одні вчені при цьому вважають, що нагляд є різновидом контролю (так званий *звужений контроль*) [10], то інші виокремлюють наглядову діяльність як самостійну [11], а треті взагалі ототожнюють контроль з наглядом.

Однак, якщо в науковому середовищі необхідність їх розмежування здебільшого не піддається сумніву, то в практиці державного управління дані поняття не мають чіткого розмежування. Так, наприклад, російський федеральний закон від 8 серпня 2001 року № 134-ФЗ “Про захист прав юридичних осіб і індивідуальних підприємств при проведенні державного контролю (нагляду)” [12] проголошує державним контролем (наглядом) проведення перевірки виконання юридичною особою чи

індивідуальним підприємцем при здійсненні їх діяльності обов'язкових вимог до товарів (робіт, послуг), установлених федеральними законами або нормативно-правовими актами, які приймаються відповідно до них.

Плутанина в термінології і законодавчому регулюванні тягне необґрунтоване розширення повноважень контрольних і наглядових органів, від чого, насамперед, страждають господарюючі суб'єкти. Відсутність законодавчих критеріїв визначення контрольної і наглядової діяльності призводить до того, що органи контролю (і почасти нагляду) не обмежені принциповими межами. Одним з ярих проявів недосконалості контрольної-наглядової системи є зростання корупційності державного управління. Ряд корупційних проблем виникають, зокрема, коли орган здійснює нормативно-правове регулювання, сам надає дані послуги і здійснює контроль (нагляд) [13].

В економічній і юридичній літературі існують різні погляди на подібність/відмінність чи підпорядкованість контролю і нагляду. Так, в окремих працях "контроль" і "нагляд" розглядаються як синоніми [14]. Натомість В. П. Беляєв, І. В. Бородушко, Н. Є. Осичкіна вважають помилковим вживання термінів "контроль" і "нагляд" як синонімів, оскільки, особливо в юриспруденції, під ними розуміються різні явища, державні функції і правові інститути [15]. При цьому, за В. Г. Даєвим і М. М. Маршуновим, контроль і нагляд різняться за їх ставленням до свого предмету, за самим предметом, за межами нагляду і контрольної перевірки [16], мотивуючи це тим, що, по-перше, нагляд, на відміну від контролю, завжди здійснюється ззовні, стосовно об'єктів інших систем, тоді як контроль може відбуватись і всередині системи (самоконтроль); по-друге, нагляд передбачає наявність завчасно встановлених параметрів піднаглядної діяльності, тоді як сфера контролю так чітко не визначена; по-третє, предметом нагляду може бути і діяльність самих контролюючих органів, тоді як зворотне виключене.

А, скажімо, Є. Є. Тонков і С. В. Масалитіна підкреслюють, що логічно співвідносити поняття "контроль" і "нагляд" як загальне і часткове. Сутність нагляду полягає в забезпеченні законності і правопорядку шляхом виявлення і усунення допущених порушень закону, а також в їх попередженні. Зміст нагляду складає базована на законі діяльність спеціально уповноважених суб'єктів, спрямована на попередження, виявлення і припинення порушень законів в цілях забезпечення верховенства закону і єдності законності, забезпечення конституційних прав і свобод громадян і інтересів суспільства і держави, що охороняються законом. Відтак, нагляд, на їх думку, за своїм змістом більш вузьке поняття, ніж контроль, і є його різновидом. Контроль у вигляді нагляду ведеться спеціальними державними органами, до чієї компетенції входить здійснення нагляду. Нагляд як спосіб забезпечення законності в діяльності органів виконавчої влади відрізняється від інших видів контролю, наприклад, перевірки, інспектування. Нагляд ведеться постійно спеціальними державними органами за діяльністю не підпорядкованих їм органів чи осіб з метою виявлення порушень чинних норм права. При цьому оцінка діяльності піднаглядного об'єкта визначається з точки зору законності, а не доцільності чи раціональності [17].

На тому, що нагляд – частина контролю, його різновид (звужений контроль) наголошує також і Д. М. Бахрах [18, с. 395].

Ю. І. Подшивалов вважає, що нагляд полягає в спостереженні за законністю діяльності, тоді як контроль охоплює в тому числі і саму таку діяльність. При нагляді між тим, хто перевіряє, і тим, кого перевіряють, відсутня організаційна підпорядкованість, і орган нагляду не втручається в оперативну діяльність піднаглядного органу. Органи нагляду наділені повноваженнями стосовно піднаглядних заходів впливу [19].

Висловлюється й думка, що нагляд як самостійний вид контрольно-наглядової діяльності з забезпечення законності і дисципліни в процесі реалізації виконавчої влади має такі ознаки [20]:

- відсутність організаційної підпорядкованості суб'єктів нагляду і піднаглядних об'єктів;
- можливість оцінки діяльності піднаглядних об'єктів лише з точки зору законності і за достатньо вузьким колом спеціальних питань;
- неможливість втручання в оперативно-господарську діяльність об'єкта нагляду;
- наявність спеціального об'єкта наглядової діяльності – норм, правил, вимог, стандартів, що містяться в нормативних актах, і їх виконання фізичними і юридичними особами;
- можливість самостійного вжиття заходів адміністративного примусу в разі виявлення правопорушень чи виникнення загроз безпеці різних об'єктів;
- суворе обмеження даних заходів примусу правовими рамками, наявністю юридичних повноважень.

У цьому плані, на наш погляд, правомірною є думка, що багато ознак контролю і нагляду співпадають. Наприклад, відсутність організаційної підпорядкованості, наявність спеціального об'єкта діяльності, яким є нормативні акти, що містять певні вимоги, стандарти тощо; їх дотримання організаціями, громадянами, надання права вжиття заходів примусу. Більшість вчених дотримуються думки, що при здійсненні нагляду неможливе втручання державного органу в оперативно-господарську діяльність об'єкта нагляду. Головна ж відмінність контролю від нагляду полягає в тому, що контроль переслідує не лише досягнення законності і правопорядку, але й забезпечення ефективності і доцільності [21].

Сьогодні системне розведення двох функцій контролю і нагляду в сфері державного управління, що не співпадають, здійснюється лише в рамках правової доктрини, де сформувався певні критерії їх розмежування.

Так, загальні риси і зміст контролю і нагляду полягає в тому, що вони:

- є функціями держави;
- здійснюються суб'єктом – державним органом (організацією), за виключенням внутрішньофірмового контролю, який, однак, може бути сполученим з державним контролем і надглядом шляхом договірних або законодавчо встановлених взаємовідносин;
- здійснюються шляхом перевірок;
- при перевірці вивчаються набори параметрів об'єкта і його діяльності;
- виходять з раніше встановлених цільових параметрів об'єкта, що перевіряється, і його діяльності;
- за підсумками здійснюються певні управлінські дії стосовно об'єкта, що перевіряється.

Поряд з цим, за В. І. Рохліним [22], подібності контролю і нагляду полягають в

тому, що як наглядові, так і контролюючі органи керуються і добиваються дотримання закону; мають на меті забезпечення і дотримання і захист прав і свобод людини і громадянина; повинні бути максимально відкритими для суспільства, здійснювати свою діяльність на основі принципу гласності в межах, установлених законом; мають виявляти причини порушень, умови, які сприяють їх скоєнню для вжиття необхідних заходів з запобігання будь-яким порушенням; використовують багато в чому подібні методи діяльності (проведення перевірок, отримання пояснень, витребування і аналіз документів, використання експертних оцінок).

Головна ж ознака, за якою дві ці функції різняться, полягає в тому, що в разі здійснення контролю обов'язкова підпорядкованість того, хто перевіряється перевіряючому (що базується або на державних адміністративних повноваженнях, або на повноваженнях власника); при нагляді, навпроти, обов'язковим є незалежність і самостійність того, хто перевіряється, стосовно до перевіряючого.

Крім того, принципові відмінності між контролем і наглядом також полягають в такому:

1) функція контролю є ширшою, ніж функція нагляду, оскільки крім перевірки дотримання законодавства, вимог і правил безпеки (в перспективі якості послуг і економічних показників), властивої рівним чином обох функціям, при контролі в силу підпорядкованості об'єкта (внутрішнього, внутрішнього, адміністративного чи майнового) перевіряється ще й виконання поточних управлінських (керівних) розпоряджень;

2) при здійсненні процедури контролю існує можливість прямого оперативного втручання в діяльність підконтрольного об'єкта (при нагляді така можливість відсутня);

3) мета контрольних процедур полягає не лише в виявленні відповідності здійснюваної діяльності приписам норм права, але також і в оцінці раціональності, розумності, ефективності здійснюваної діяльності; нагляд же здійснюється з метою виключно виявлення правових, технологічних порушень в діяльності піднаглядних об'єктів;

4) для контролю характерна плановість перевірочних заходів. Контрольні процедури здійснюються в порядку поточного контролю, тобто безперервно, а також вибірково, в ході спеціальних контрольних заходів. Нагляд же здійснюється вибірково, він не може і не повинен бути поточним, щоб не викликати тривалих збоїв в діяльності піднаглядних об'єктів;

5) в разі проведення контрольних заходів за підсумками перевірки можуть здійснюватися як прямі, так і непрямі заходи впливу на об'єкт перевірки, в разі ж наглядових – лише непрямі. Для здійснення прямого впливу, тобто втручання в діяльність об'єкта управління і перевірки суб'єкт управління повинен мати адміністративні повноваження чи повноваження власника.

Істотною відмінністю наглядової діяльності є закріплення наглядових повноважень на рівні закону. Таким чином, досягається прозорий механізм наглядової діяльності. Контрольні повноваження не обов'язково повинні мати законодавче закріплення і на практиці часто визначаються підзаконними актами [23].

Поряд з вищезазначеним важливе значення в наукових працях радянської доби приділялось розмежуванню суміжних способів управлінського впливу – *контролю* і *перевірці виконання* [24]. Контроль і перевірка виконання взаємопов'язані, що

зумовлено спільними завданнями, які стоять перед ними. Розмежування контролю і перевірки виконання проводиться за обсягом діяльності і повноваженнями. Втім, зміст контролю значно ширше перевірки виконання, яка є складовим елементом контрольної діяльності. Контроль включає в себе, крім перевірки, аналіз фінансово-господарської і будь-якої іншої діяльності підконтрольних підприємств, установ і організацій, охоплює всі питання організації управління, підбору і розстановки кадрів тощо. Змістом перевірки виконання є з'ясування того, що зроблено на виконання відповідного рішення (фактичне виконання завдання за кількісними і якісними показниками, дотримання встановлених строків тощо). Перевірка виконання полягає в систематичному здійсненні керівниками спостереження за правильністю виконання директив, рішень, вказівок, завдань підлеглими установами, підприємствами, працівниками [25, с. 295].

Тієї ж позиції дотримуються й інші дослідники, які визначають контроль як метод, що включає три елементи: перевірку фактичного виконання закону, іншого нормативного чи індивідуального припису, розпорядження, завдання, нормативу, тобто всієї діяльності підконтрольних органів і організацій; перевірку шляхів і засобів виконання закону, іншого правового припису, завдання, доручення, що дозволяє оцінити роботу конкретних осіб стосовно ділової спрямованості, оцінити, як досягнуті результати, в тому числі, чи дотримана законність; вжиття заходів в процесі контролю для оцінки, виправлення положення, усунення недоліків, заохочення чи, навпаки, покарання [26, с. 242].

І. В. Ващенко доводить неправомірність вживання термінів “*контроль*” і “*аудит*” (від лат. “*audio*” – слухати) як синонімів, оскільки контроль є поняттям більш широким і включає в себе аудит як одну із складових, проміжний етап, оскільки його функція – не просто виявлення фактів порушень, а й приведення фінансової системи в належний стан. Незалежний аудит не можна вважати однією із форм фінансового контролю. Державний фінансовий контроль застосовує аудит у своїй діяльності, але сам по собі аудит не є видом фінансового контролю [1].

Висновки. Досліджені методи управлінського впливу: контроль, облік, нагляд, перевірка виконання, аудит – нерозривно пов'язані, і розмежувати їх вельми важко. Однак, попри тісний зв'язок варто акцентувати увагу на відмінностях між ними обумовлених таким:

– контроль не зводиться до обліку, оскільки останній – це насамперед отримання підсумкових даних, виявлення відхилень від норм. До того ж в процесі обліку контролюються в основному кількісні показники. І хоча вони пов'язані з якісними показниками, сам по собі облік вирішити проблему якісного контролю не в змозі. Контроль же передбачає отримання не лише кількісної, але й якісної інформації. Контроль – постачальник і кількісної і якісної інформації, тоді як облік дає переважно кількісну інформацію,

– головною ознакою, за якою різняться контроль та нагляд, полягає в тому, що в разі здійснення контролю обов'язкова підпорядкованість того, хто перевіряється перевіряючому (що базується або на державних адміністративних повноваженнях, або на повноваженнях власника); при нагляді, навпроти, обов'язковим є незалежність і самостійність того, хто перевіряється, стосовно до перевіряючого,

– розмежування контролю і перевірки виконання проводиться за обсягом діяльності і повноваженнями. Втім, зміст контролю значно ширше перевірки

виконання, яка є складовим елементом контрольної діяльності,
 – незалежний аудит не можна вважати однією із форм фінансового контролю.
 Державний фінансовий контроль застосовує аудит у своїй діяльності, але сам по собі аудит не є видом фінансового контролю.

Використані джерела:

1. *Ващенко І. В.* Державний фінансовий контроль та його вдосконалення у трансформаційній економіці України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит / І. В. Ващенко. – К., 2005. – 22 с.
2. *Тонков Е. Е.* Проблемы совершенствования контрольной формы государственной деятельности в период экономического кризиса / Е. Е. Тонков // Вестник ВГУ. Серия: Право. – 2010. – № 1. – С. 298.
3. *Фролова Е. Е.* Виды государственного контроля в рамках финансовой деятельности государства / Е. Е. Фролова // Известия ИГЭА. – 2010. – № 5. – С. 137.
4. *Аксеничев А. В.* Контроль над деятельностью коммерческих банков в России: теоретико-методологические аспекты / А. В. Аксеничев // Аграрный вестник Урала. – 2008. – № 11. – С. 19.
5. *Химичева О. В.* Концептуальные основы процессуального контроля и надзора на досудебных стадиях уголовного судопроизводства : монография. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, Закон и право, 2004. – С. 30-31.
6. *Булгаков Е. Г.* Финансовая дисциплина как фактор макроэкономической стабилизации. – Новосибирск : НГАСУ, 2006.
7. *Боярский Е. А.* Развитие форм государственного контроля в современной экономике России : автореф. дис. на соискание учен. степени д-ра экон. наук: спец. 08.00.01 – Экономическая теория / Е. А. Боярский. – М., 2009. – 32 с.
8. *Мурунова И. А.* Общекорпоративный финансовый контроль центров управленческих затрат / И. А. Мурунова // Вестник АГТУ. – 2006. – № 4. – С. 220.
9. *Васильева М. В.* Государственный финансовый контроль в управлении регионом [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.smartcat.ru/RegionEconomic/Portfolio.shtml>
10. *Шорина Е. В.* Контроль за деятельностью органов государственного управления в СССР. – М. : Наука, 1981. – С. 97-104; *Пронина В. С.* Конституционный статус органов межотраслевого управления. – М. : Юридическая литература, 1981. – С. 104; *Студеникина М. С.* Государственные инспекции в СССР. – М. : Юридическая литература, 1987. – С. 13; *Бахрах Д. Н.* Административное право России : учебник для вузов. – М. : НОРМА, 2000. – С. 609; *Козлов Ю. М.* Административное право в вопросах и ответах : учебное пособие. – М. : Юрист, 2001. – С. 193.
11. *Разаренов Ф. С.* О сущности и значении административного надзора в советском государственном управлении // Вопросы административного права на современном этапе. – М. : Госюриздат, 1963. – С. 69-78; *Прозоров А. Л.* Административный надзор в советском государственном управлении : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 – административное право, финансовое право, информационное право / А. Л. Прозоров. – М., 1986. – 22 с.; *Дмитриев А. Т.* Правовые и организационные проблемы административного надзора ОВД : автореф. дис. на соискание учен. степени канд. юрид. наук : спец. 12.00.14 – административное право, финансовое право, информационное право / А. Т. Дмитриев. – М., 1998. – 16 с.
12. Собрание законодательства Российской Федерации. – 2001. – № 33. – Ст. 3436; 2002. – № 44. – Ст. 4297; 2003. – № 2. – Ст. 169; № 40. – Ст. 3820.
13. *Нетесова М.* О раграничении функций контроля и надзора в государственном управлении / М. Нетесова // Власть. – 2007. – № 2. – С. 97-98.
14. *Тарасов А. М.* Проблемы законодательного обеспечения государственного контроля // Государство и право. – 2004. – № 10. – С. 17, 20-21.
15. *Беляев В. П.* Прокурорский надзор в правовом регулировании общественных отношений // Конституционные основы организации и функционирования института публичной власти в Российской Федерации : материалы Всерос. науч.-практ. конф. – Екатеринбург : Изд-во

- ЮрГЮА, 2001. – С. 243; Бородушко И. В. Институт контроля в Российской Федерации: организационно-правовые основы и система контролирующих органов. – СПб. : Юрид. центр – Пресс. – 2002. – С. 122-127; Осичкина Н. Е. Некоторые вопросы разграничения понятий “прокурорского надзора”, “судебного контроля за деятельностью органов внутренних дел”. – М. : Московск. ун-т МВД России. Щит, 2001. – 180 с.
16. *Даев В. Г., Маршунов М. Н.* Основы теории прокурорского надзора. – Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1990. – С. 42-43.
  17. *Тонков Е. Е.* Проблемы совершенствования контрольной функции государства в период экономического кризиса / Е. Е. Тонков, С. В. Масальгина // Научные ведомости БелГУ. – 2009. – № 16. – С. 146.
  18. *Бахрах Д. Н.* Административное право России. – М. : НОРМА-ИНФРА, 2000. – С. 395.
  19. *Подшивалов Ю. И.* Понятие государственного финансового контроля / Ю. И. Подшивалов // Вестник Челябинского государственного университета. – 2009. – № 31. – Право. – Вып. 21. – С. 23.
  20. *Фролова Е. Е.* Государственный финансовый контроль как элемент государственного управления и финансовой деятельности государства / Е. Е. Фролова // Академический юридический журнал. – 2010. – № 3. – С. 33-34.
  21. *Кролис Л. Ю.* Функции контроля и надзора в деятельности федеральных служб / Л. Ю. Кролис. – В кн. : Вестник Российского государственного университета им. И. Канта. – Калининград, 2006. – Вып. 9 : сер. Экономические и юридические науки. – С. 37.
  22. *Рохлин В. И.* О конституционном статусе российской прокуратуры // Труды Санкт-Петербургского юрид. ин-та Генеральной прокуратуры РФ. – 1999. – № 1.
  23. *Нетесова М.* О раграничении функций контроля и надзора в государственном управлении / М. Нетесова // Власть. – 2007. – № 2. – С. 99-100.
  24. *Мартынов А. В.* Контрольная власть в России: понятие, формы и юридическое значение / А. В. Мартынов // Вестник Нижегородского университета им. Н. И. Лобачевского, 2009. – № 3. – С. 205-206.
  25. Советское административное право : учебник. – М. : Юридическая литература, 1985. – С. 259-260.
  26. *Манохин В. М., Адушкин Ю. С.* Российское административное право : учебник, 2-е изд., испр. и доп. – Саратов : Издательство ГОУ ВПО “Саратовская государственная академия права”, 2003. – С. 242.

Шевчук О. А. Отличия и связи контроля с другими методами управленческого воздействия

В статье исследованы такие методы управленческого воздействия как контроль, учет, контроль, проверка исполнения и аудит. В экономической и юридической литературе существуют различные взгляды на сходство /различие или подчиненность этих методов управленческого воздействия. Установлено, что упомянутые понятия функционально связаны между собой, но вместе с тем имеют существенные отличия.

Ключевые слова: *методы управленческого воздействия, контроль, учет, надзор, проверка исполнения, аудит.*

Shevchuk O. Differences and relationship of control with other methods of managerial influence.

The article investigates methods such managerial influence as control, accounting, supervision, inspection performance and audit. In the economic and legal literature, there are different views on the similarities / differences or subordination of these methods of management influence. Found that these concepts are functionally linked, but along with those with significant differences.

Keywords: *methods of managerial influence, control, accounting, supervision, inspection performance, audit.*